

**ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร**
**THE PEOPLE'S OPINION TOWARDS ADMINISTRATION BASED ON GOOD GOVERNANCE
OF NONGLINGTAMBOL ADMINISTRATION ORGANIZATION MUEANG DISTRICT,
KAMPHAENGPHEH PROVINCE**

พระสมยศ สณญโต

Phra Somyot Sanyato

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Graduate School Mahamakut Buddhsit University

E-mail:Somyotsannato@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) : 10 มกราคม 2562

วันที่แก้ไขบทความ (Revised) : 19 มีนาคม 2562

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) : 22 เมษายน 2562

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร วิทยานิพนธ์นี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสิทธิ์เลือกตั้งและอาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 378 คน แบ่งประชากรออกเป็นชั้นภูมิ แต่ละชั้นภูมิใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมี 2 ประเภท ได้แก่ 1) สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2) สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หากทดสอบแล้วพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffé) วิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร รวม 6 ด้าน แผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า ตามลำดับ 2) ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ และอายุต่างกันต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า 1) ด้านหลักนิติธรรม ความถี่สูงสุดได้แก่ อบต.ควรบริหารงานตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด 2) ด้านหลักคุณธรรม ความถี่สูงสุดได้แก่ อบต.ควรทำให้องค์กรปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน 3) ด้านหลักความโปร่งใส ความถี่สูงสุดได้แก่ อบต.ควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถรับรู้การปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงาน 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ความถี่สูงสุดได้แก่ อบต.ควรประชาสัมพันธ์ รมรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ความถี่สูงสุดได้แก่ อบต.ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตประชาชน และการสนองต่อความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า ความถี่สูงสุดได้แก่ อบต.ควรให้ความสำคัญการวางแผนการปฏิบัติงานลดความบกพร่องผิดพลาดในการบริหาร

คำสำคัญ: ความคิดเห็น, หลักธรรมาภิบาล, องค์การบริหารส่วนตำบล

ABSTRACT

The objectives of this thesis were follows: 1) to study people's opinion towards administration based on Good Governance of Nongpling Tambol Administration Organization Mueang District, Kamphaengphet Province, 2) to compare the opinion towards administration based on Good Governance of Nongpling Tambol Administration Organization Mueang District, Kamphaengphet Province of people with their different sex, age and educational level, to examine the suggestions of ways in administration based on Good Governance of Nongpling Tambol Administration Organization Mueang District, Kamphaengphet Province. This thesis was a quantitative methodology. Its instrument was a questionnaire. The samples were people who have the age 18 years or over and lived in the area of Nongpling Tambol Administrative Organization in Mueang District, Kamphaengphet Province numbered 378 persons who were divided into the stratified random sampling and simple random sampling in each of it. There were two analytical statistics; namely, descriptive and inferential

statistics. One consisted of frequency, percentage, mean, and standard deviation. The other was comprised of One-Way ANOVA or F-test. After having been analyzed and found to be a statistically significant difference at the 0.05 level, it would be continually analyzed for finding out the difference of mean in pair by Scheffé's method through computing.

The results of research were found as follows : 1) The people's opinion towards administration based on Good Governance of Nongpling Tambol Administration Organization Mueang District, Kamphaengphet Province was at a moderate level in overall aspects. When considered in each aspect, all of these were at the moderate level arranged in ascending order, rule of law, transparency, accountability, participation, equity, and value for money respectively. 2) The results of hypothesis test were found that the people with their different sex and age had the opinion towards administration based on Good Governance of Nongpling Tambol Mueang District, Kamphaengphet Province with no difference whereas the people with their different educational level had the opinion towards administration based on Good Governance of Nongpling Tambol Mueang District, Kamphaengphet Province to be a statistically significant difference at the 0.05 level. 3) The suggestions concerning the ways in administration based on Good Governance of Nongpling Tambol Mueang District, Kamphaengphet Province were found that (1) in the rule of law, Tambol Administrative Organization should obey the law strictly, (2) in equity, TAO should not have corruption, (3) in transparency, TAO should release the different information to people to be able to know the work performance of administrators and officials, (4) in participation, TAO should publicize and campaign to encourage people to participate in local development, (5) in accountability, TAO should consider the importance of public quality and their needs first, (6) in value for money, TAO should provide the importance of planning in work performance to reduce the mistakes of ministration.

Keywords: opinion, Good Governance, Tambol Administration Organization

1. บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการวางแผนพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านกระบวนการที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และแนวคิดที่เปลี่ยนมาเน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และใช้เศรษฐกิจเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมทั้งมีการปรับเปลี่ยนวิธีการพัฒนาแบบแยกส่วนมาเป็นบูรณาการแบบองค์รวม โดยมีกระบวนการพัฒนาที่เชื่อมโยงกันในทุกเรื่อง และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการพัฒนา ประกอบกับพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

พ.ศ.2546 ได้กล่าวไว้คือ “หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า โดยกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งกำหนดแผนโครงการ เพื่อปรับปรุงการบริหารงานของตนเองที่อยู่ในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล” นั้นแสดงให้เห็นว่าหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของชุมชน จึงทำให้เกิดรูปแบบประชาคมขึ้นมา

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มอบหมายให้สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดและอำเภอทำการติดตามประเมินผล การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามหลักธรรมาภิบาล กิจกรรมงานต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในรอบปี การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การตั้งข้อบัญญัติต่าง ๆ รวมถึงภารกิจการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การถ่ายโอนภารกิจ และงานอื่น ตามนโยบายของรัฐบาล ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ สรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจหน้าที่มากมายหลายเรื่อง สิ่งหนึ่งที่ต้องยึดถือเป็นหลักปฏิบัติ คือ หลักการบริการกิจการบ้านเมืองที่ดีนั่นเอง หรือหลักธรรมาภิบาล

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง มีประชากรจำนวน 11,151 คน เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็ก โดยมีนายกององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำไปปฏิบัติ เพื่อให้ภารกิจตามอำนาจหน้าที่บรรลุเป้าประสงค์ โดยให้ยึดหลักการมีส่วนร่วม ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และประชาชนตรวจสอบได้ บนพื้นฐานของหลักการที่สำคัญ ดังนี้ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า โดยหน้าที่หรือภารกิจหลักขององค์การบริหารส่วนตำบล ต้องเกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินงบประมาณของแผ่นดิน ที่มาจากเงินภาษีของประชาชน ซึ่งในการนำงบประมาณดังกล่าวไปใช้ดำเนินการตามภารกิจเป็นเรื่องละเอียดอ่อนมีกระบวนการ ขั้นตอนและระเบียบวิธีปฏิบัติของทางราชการที่ซับซ้อน ตลอดทั้งในปัจจุบันกระแสการทุจริตคอร์รัปชันในองค์กรของรัฐเริ่มมีมากขึ้น ดังนั้นการดำเนินการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล จึงอยู่ในความสนใจของประชาชนและต้องยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบและประชาชนสามารถตรวจสอบได้ เพราะหากเกิดปัญหาขึ้นไม่ว่าจะเป็นการเจตนาหรือประมาทเลินเล่อ ย่อมจะเกิดผลกระทบโดยตรงต่อประชาชนในท้องถิ่น และเป็นผลเสียหายต่อองค์กร สังคมและประเทศชาติได้

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชรต้องการทราบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลเพียงใด ข้อมูลที่ได้จากผลการวิจัยจะได้นำไปเสนอผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง พิจารณาเพื่อปรับปรุง แก้ไขพัฒนา การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลยิ่งขึ้นไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

3. สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐาน ดังนี้

3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน

3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน

3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน

4. ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 11,151 คน

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ 1. หลักนิติธรรม 2. หลักคุณธรรม 3. หลักความโปร่งใส 4. หลักการมีส่วนร่วม 5. หลักความรับผิดชอบ 6. หลักความคุ้มค่า

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

5.1 ทำให้ทราบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

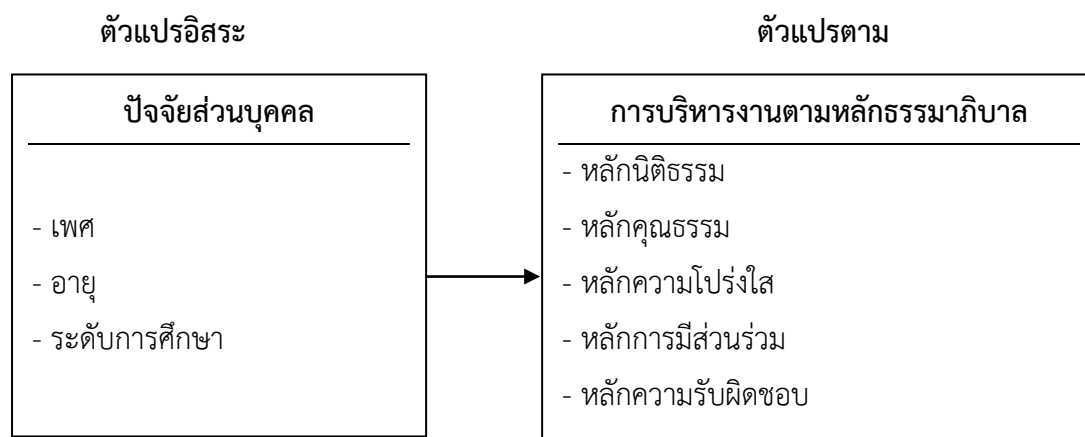
5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

5.4 ทำให้สามารถนำผลวิจัยจากการวิจัยครั้งนี้ เสนอผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง พิจารณาเพื่อการปรับปรุง แก้ไข พัฒนา การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้สอดคล้องกับหลัก ธรรมมาภิบาล ยิ่งขึ้นไป

7. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดของ พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 มาเป็นประเด็นศึกษา เพราะเป็นกรอบแนวคิดที่เชื่อถือได้ มาจากพระราชกฤษฎีกาซึ่งเป็นกฎหมายที่สำคัญที่ใช้ในการบริหาร และครอบคลุมตรงประเด็นกับงานวิจัยที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ดังนั้น กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า สามารถสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยได้ดังนี้

แผนภูมิกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

8. บทสรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร” มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาสรุปและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

8.1 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร

ผลการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร โดยรวม แผลผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารงานยังไม่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลเท่าที่ควร เพราะปัญหาการนำธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหาร การให้บริการประชาชน ผู้บริหารยังไม่เข้าใจวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องตามหลักธรรมาภิบาล ต่างฝ่ายต่างเข้าใจไปคนละทิศทาง จึงทำให้การใช้หลักธรรมาภิบาลไม่ประสบ

ความสำเร็จเท่าที่ควร หรือผู้บริหารบางคนอาจมองว่า การสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นการลดอำนาจผู้บริหาร จึงไม่ให้ความสำคัญกับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล ผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ ถวิลวดี บุรีกุล และวราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ สรุปปัญหาและอุปสรรคการใช้ธรรมาภิบาลในการบริหารงานไว้ว่า

1. การมีคำจำกัดที่ไม่ชัดเจนแน่นอนและหลากหลาย เกิดความเข้าใจการปฏิบัติที่แตกต่างกัน เพราะบางคนคิดว่าตนทำดี มีการบริหารจัดการที่ดีอยู่แล้ว มีการพยายามตีความหมายของการบริหารจัดการที่ดีไปในทางที่เกิดผลประโยชน์แก่ตนเอง โดยบางคนตีความหมายอย่างแคบ โดยเฉพาะหลักนิติธรรม การมีส่วนร่วม หรือความโปร่งใส เช่น เรื่องการมีส่วนร่วมบางคนอาจเห็นว่าแค่การให้ข้อมูลข่าวสารก็พอแล้ว การรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสร้างความยุ่งยาก ลำบาก เป็นต้น เรื่องการใช้กฎหมายที่ให้มีความเป็นธรรมเฉพาะคนบางกลุ่ม

2. การไม่ปฏิบัติ เพราะไม่เข้าใจวิธีปฏิบัติ ไม่ทราบว่าบริหารจัดการที่ดีคืออะไร ผู้บริหารบางคนไม่สนใจจะนำหลักการบริหารที่ดีมาใช้เพราะอาจลดอำนาจของตนเองได้ ผลประโยชน์ที่เคยได้รับอาจลดลง ไม่ต้องการให้ใครมาตรวจสอบ กลัวถูกจับผิด เมื่อเป็นเช่นนี้ผู้ได้บังคับบัญชาก็ไม่ปฏิบัติตาม เพราะไม่มีผู้นำทำไปก็ไร้ประโยชน์ นอกจากนี้ผู้บริหารยังไม่มีศักยภาพในการปฏิบัติ เพราะไม่รู้ ไม่มีแนวปฏิบัติ ไม่ได้รับการฝึกอบรม มีแต่การพูดถึง แต่ไม่มีการปฏิบัติจริง หรือผู้บริหารไม่มีแรงจูงใจในการนำหลักการบริหารจัดการที่ดีมาบริหารงาน บางคนอาจเห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระเกินความจำเป็น

3. การเมืองการปกครองที่ไม่สอดคล้องกับการนำการบริหารจัดการที่ดีมาใช้ สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะการเมืองยังขาดหลักการกระจายอำนาจที่ดี ซึ่งเป็นหลักการสำคัญคือการเข้าร่วมของประชาชน และหลักนิติธรรมเป็นการบริหารจัดการที่ดีภายใต้ระบอบประชาธิปไตย การบริหารจัดการที่ดีสามารถใช้ได้ผลดีต้องใช้ควบคู่กับระบอบประชาธิปไตย

4. การขาดแคลนทรัพยากร หากไม่ได้รับสนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติ ทำให้การบริหารจัดการที่ดีเกิดขึ้นได้ยาก เช่น การให้ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ หากไร้สื่อ ไร้ปัจจัยนำสื่อ ประชาชนจะเข้าถึงสื่อได้อย่างไร หากไม่มีการลงทุนด้านสื่อการบริหารจัดการที่ดีจะถึงประชาชนได้อย่างไร เป็นต้น

5. การไม่เข้าใจว่าใครเป็นผู้ปฏิบัติ เพราะการไม่ชัดเจนว่าหน่วยงานนั้น ๆ ไม่มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ของตนให้เข้าใจว่าทุกคนควรยึดหลักการบริหารจัดการที่ดี

6. ไม่มีการประเมิน ไม่มีตัวชี้วัด บางหน่วยงานเห็นว่าตนทำดีอยู่แล้ว บางหน่วยงานไม่แน่ใจว่าทำได้มากน้อยเท่าใด บางหน่วยงานมีการบริหารจัดการที่ดีหรือไม่ มากน้อยเพียงใด จะต้องทำอะไรอีก ไม่มีตัวชี้วัด ไม่มีการประเมิน วิธีประเมินทำอย่างไร ใครเป็นผู้ประเมิน

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม แปลผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถบริหารงานได้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลได้ดีพอสมควร เพราะหลักนิติธรรมนอกจากต้องปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ออกจากส่วนกลาง ซึ่งอาจมีปัญหากับองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่สะดวกในการปฏิบัติตาม กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ไม่สอดคล้องกับสภาพบริบทกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนเท่าที่ควร องค์การบริหารส่วนตำบล

ยังมีปัญหาในการบริหารการพัฒนาที่ต้องติดขัดต้องปฏิบัติตามกฎหมายของหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กฎหมายของกรมที่ดิน กฎหมายของกรมป่าไม้ เป็นต้น นอกจากนี้หลักนิติธรรมมีผลเกี่ยวข้องกับจำนวนข้อโต้แย้งหรือไม่ เห็นด้วยกับกฎระเบียบของหน่วยงาน จำนวนข้อเรียกร้องเกี่ยวกับการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม จำนวนการลงโทษทางวินัยต่อเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างไม่ถูกต้องหรือไม่ เป็นธรรม ซึ่งผู้บริหารบางแห่งยังใช้อำนาจเหนือกฎหมาย กฎระเบียบ ไม่ให้ความสำคัญในการพิจารณาความดีความชอบแก่พนักงาน จึงส่งผลให้หลักนิติธรรมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไล สมัญญา ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์” พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านหลักนิติธรรม

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า แปลผลค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า กฎหมาย กฎระเบียบ ที่กำหนดโดยส่วนกลาง ไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมากนัก เช่น การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น ซึ่งการบริการสาธารณะของท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นการให้บริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน ที่วัสดุอุปกรณ์ที่มีในท้องถิ่นไม่สามารถรับการพัฒนาด้านนี้ได้ รวมถึงการดูแลรักษาวัสดุอุปกรณ์ให้สามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพตลอดเวลา องค์การบริหารส่วนตำบลยังมีจัดการเก็บ ดูแลพัสดุที่ไม่ดีพอ รวมถึงระเบียบการจัดซื้อจัดจ้างต่าง ๆ ที่กำหนดจากส่วนกลางประกอบกับผู้บริหารผู้ที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเลือกซื้อวัสดุอุปกรณ์ซึ่งส่วนใหญ่ให้ความสำคัญเรื่องราคาต่ำ อาจทำให้ได้พัสดุที่ไม่มีคุณภาพ อายุการใช้งานสั้น เสียค่าดูแลรักษาสูง จึงส่งผลให้หลักความคุ้มค่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไล สมัญญา ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์” พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านหลักความคุ้มค่า

8.2 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย โดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

พบว่า ประชาชนที่มีเพศ และอายุ ต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อภิปรายผลตามรายชื่อดังนี้

1) จากสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน

ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในฐานะตัวแทนของประชาชนในการบริหารจัดการทรัพยากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ลงสู่ประชาชน การบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดี โดยให้ถือเอาประโยชน์ของประชาชนเป็นจุดมุ่งหมายในการทำงาน สร้างความตระหนักตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลถึงระดับประชาคม ในเรื่องสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบในการมีส่วนร่วม เพื่อเป็นพลังของชุมชนที่มีคุณภาพ มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการของการสร้างธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในชุมชนของตน ซึ่งประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงสามารถรับรู้ได้ และได้รับผลกระทบต่อการบริหารงาน การพัฒนาท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม จึงส่งผลให้ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพัสดา ธีระมนต์ปราณีต ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเห็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

2) จากสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 ที่ว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่าประชาชนทุกวัย ได้รับประโยชน์ ผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เกิดจากการบริหารงาน การพัฒนาท้องถิ่น ตามแผนพัฒนาในด้านต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย ประชาชนทุกวัยสามารถเข้าร่วมกิจกรรม การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ทุกชั้นตอน ทำให้ประชาชนได้รับทราบขั้นตอนกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้เท่าเทียมกัน จึงเป็นผลให้ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไล สมัญญา ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์” การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

3) จากสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 3 ที่ว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า การศึกษามีผลต่อความรู้ ความเข้าใจการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล เพราะประชาชนมีระดับการศึกษาต่างกัน สำเร็จการศึกษาในสาขาที่ต่างกัน ซึ่งบางสาขาไม่มีรายวิชาที่ต้องเรียนรู้เกี่ยวข้องกับท้องถิ่น ทำให้ประชาชนบางกลุ่มไม่มีความรู้ ความเข้าใจการบริหารงานของท้องถิ่น ตามบทบาทอำนาจหน้าที่ หรือการนำ

หลักธรรมาภิบาลประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน จึงส่งผลให้ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ดา ธีระมนต์ปราณีต ได้ศึกษาเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเห็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร แยกเป็นรายด้านอภิปรายผลดังนี้

1) ด้านหลักนิติธรรม ความถี่สูงสุดได้แก่ อบต.ควรบริหารงานตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ อภิปรายผลได้ว่า อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลถูกกำหนดไว้ภายใต้กฎหมายให้อิสระในการกำหนดนโยบายสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานคลัง การให้บริการสาธารณะ หากองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถปฏิบัติงานตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด เป็นการป้องกันการทุจริต การใช้อำนาจทางการเมืองแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนและพวกพ้องได้ เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการ สามารถตอบสนองต่อประชาชนส่วนใหญ่ได้ องค์การบริหารส่วนตำบลควรบริหารงานตามอำนาจหน้าที่ภายใต้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเห็นแก่ประชาชนส่วนรวมและประชาชนส่วนใหญ่ให้เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่ที่ต้องทำและควรทำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ ที่กล่าวว่า ในขณะที่ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรประยุกต์ และพัฒนาแนวทางธรรมาภิบาล และตัวชี้วัดเพื่อประเมินตนเองว่าอยู่ในระดับใด และจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านธรรมาภิบาลขึ้น โดยยึดหลักนิติธรรม โดยมีระเบียบ ข้อบังคับชัดเจน เป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติ มีการตรวจสอบจากภายนอกและองค์กรท้องถิ่นตลอดมา

2) ด้านหลักคุณธรรม ความถี่สูงสุดได้แก่ อบต.ควรทำให้องค์กรปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน ทั้งนี้ อภิปรายผลได้ว่า การทุจริตคอร์รัปชันเป็นปัญหาเรื้อรังของวงการราชการไทยทุกระดับ มีผลเสียต่อการพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงการกีดกันประชาชนเพราะไม่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ตรวจสอบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติขึ้นตอนและแผนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ที่ต้องการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นทุกชั้นตอน เพื่อตรวจสอบการบริหารงานของท้องถิ่น การสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน รวมถึงรัฐบาลได้หามาตรการให้ท้องถิ่นนำหลักคุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานนอกจากปฏิบัติงานตามกฎหมายแล้ว ควรมีคุณธรรมจริยธรรมที่เหมาะสม เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในฐานะท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดประชาชน แบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ ที่กล่าวว่า หลักคุณธรรม โดยดำเนินงานอย่างสุจริต ถูกต้อง ดีงาม บนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม ภายใต้กฎระเบียบของสังคม

3) ด้านหลักความโปร่งใส ความถี่สูงสุด ได้แก่ อบต.ควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต้นตอต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถรับรู้การปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงาน ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า ความโปร่งใสการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดเผยข้อมูลด้านต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนและผู้สนใจสามารถเข้ามาตรวจสอบการบริหารงานได้ เพื่อให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกิดความโปร่งใส สร้างการยอมรับให้เกิดขึ้นกับประชาชน เพื่อเป็นการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน การใช้อำนาจ ตำแหน่งในการแสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดเผย ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนรับทราบโดยทั่วถึงกัน โดยผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ เช่น แผ่นพับ วาสาร เว็บไซต์ เสียงตามสาย เอกสาร เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ กล่าวว่า หลักความโปร่งใส โดยในการบริหารกิจการต่างๆ สามารถเปิดเผยในสาธารณะตรวจสอบได้ มีประชาคมร่วมเป็น คณะกรรมการและตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง

4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ความถี่สูงสุดได้แก่ อบต.ควรประชาสัมพันธ์ รมรณรงค์ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น ทุกขั้นตอน ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า พัฒนาท้องถิ่นเกิดจากปัญหา ความต้องการของประชาชน เพื่อให้ผู้บริหารสามารถตอบสนองต่อปัญหา ความต้องการของประชาชนให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริง เพราะท้องถิ่นเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชน สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้จริง เพื่อให้ประชาชนรู้จักการแก้ไขปัญหาของตนเอง เห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหาของตนเองมากยิ่งขึ้น และให้ประชาชนได้เรียนรู้หลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รศ.ดร. รัตนเสริมพงศ์ กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ว่า เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันที่ให้การศึกษการปกครองระบบประชาธิปไตยแก่ประชาชน จากการศึกษาการปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะเข้าไปในลักษณะที่ถูกเลือกเพื่อทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร หรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ซึ่งมีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยระดับชาติ

5) ด้านหลักความรับผิดชอบ ความถี่สูงสุดได้แก่ อบต.ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิตประชาชน และการสนองต่อความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ ทั้งนี้อภิปรายผลได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรพัฒนาด้านต่าง ๆ ไปพร้อมกัน ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา ด้านสังคม การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพื่อให้การพัฒนาสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนทุกกลุ่ม ที่ผ่านมามองการบริหารส่วนตำบลให้ความสำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน เป็นต้น ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการพัฒนาด้านอื่น ๆ น้อย ดังนั้น เพื่อให้การพัฒนาของท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนควรให้ความสำคัญในการพัฒนาทุก ๆ ด้านไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของโกวิท พวงงาม ได้สรุปหน้าที่ความรับผิดชอบของท้องถิ่นไว้ว่า เป็นงานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน เป็นงานที่เกี่ยวกับการป้องกันภัย รักษาความปลอดภัย เป็นงานที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคม งานด้านนี้มีความสำคัญต่อประชาชนใน

ท้องถิ่นมากจึงเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องจัดให้มีขึ้น หรือต้องรับผิดชอบร่วมมือกับรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา เช่น การจัดให้มีหน่วยบริการสาธารณสุขในท้องถิ่น สถานสงเคราะห์เด็ก คนชรา คนพิการ รวมทั้งงานที่ให้ความบันเทิงกับประชาชนในชุมชน เช่นการจัดห้องสมุดสำหรับประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น

6) ด้านหลักความคุ้มค่า ความถี่สูงสุดได้แก่ อบต.ควรให้ความสำคัญการวางแผนการปฏิบัติงานลดความบกพร่องผิดพลาดในการบริหาร ทั้งนี้ก็ปรายผลได้ว่า เพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถบริหารงานให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ลดความผิดพลาดบกพร่องต่อการบริหารงาน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จ การสิ้นเปลืองทรัพยากรที่ใช้ในการบริหาร ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการวางแผนด้านต่างๆ เป็นอย่างดี เพื่อให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ งานวิจัยของ รสคนธ์ รัตนเสริมพงศ์ กล่าวไว้ว่า การบริหารท้องถิ่นเป็นการนำเอาทรัพยากรทางการบริหารของท้องถิ่น อันได้แก่ บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อบรรลุเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาและสนองต่อความต้องการของประชาชนในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

1) หนังสือทั่วไป

- กลุ่มงานฝึกอบรมการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ วช. (2547). **ตำราชุดฝึกอบรมหลักสูตรนักวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- โกวิทย์ พวงงาม. ผศ.,ดร. (2550). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- โกวิทย์ พวงงาม. ผศ.,ดร. (2548). **การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชนจำกัด.
- โกวิทย์ พวงงาม. ผศ., ดร. (2549). **มิติใหม่การปกครองท้องถิ่น วิสัยทัศน์กระจายอำนาจและการบริหารงานท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เสมอธรรม.
- ฉลอง มาปรีดา. (2537). **คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร**. ฉะเชิงเทรา : ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะวิชาครูศาสตร์วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา.
- ชาญชัย เทียนไทย. (2541). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ศ., ดร. (2544). **ธรรมาภิบาลการมีส่วนร่วมของประชาชนและกระบวนการทางด้านสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพมหานคร : เดือนตุลาการพิมพ์.
- ไชยวัฒน์ คำชู และคณะ. (2545). **แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์.
- ติน ปรัชญพฤทธิ์. (2538). **ทฤษฎีองค์การ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- ติน ปรัชญพฤทธิ์. (2548). **เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารการพัฒนาและการพัฒนาการบริหาร เล่ม 1**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ถวิลวดี บุรีกุล.ดร. และวราภรณ์ รุ่งเรืองกลกิจ.รศ.,ดร. (2550). **ประสบการณ์วิชาชีพบริหารรัฐกิจ : การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2541). **ทฤษฎีองค์การและการออกแบบ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์ จำกัด.
- ธีระพล อรุณะกสิกร และคนอื่นๆ. (2549). **พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.
- ธีระศักดิ์ อุ่นอารมณฺ์เลิศ. (2549). **เครื่องมือวิจัยทางการศึกษา : การสร้างและการพัฒนา**. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. และคณะ. (2546). **การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยตรง : ข้อพิจารณาเพื่อการปฏิรูปโดยรวม**. กรุงเทพมหานคร : เอกสารเผยแพร่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิภา เมธาวีชัย. (2543). **วิทยาการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- นำชัย ทนผล. (2540). **วิธีการเตรียมโครงการวิจัย = How to prepare a research proposal**. พิมพ์ครั้งที่ 3. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- บวรศักดิ์ อูวรรณโณ. (2542). **การสร้างธรรมาภิบาล Good Governance**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญูชน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- บัญญัติ พุ่มพันธ์. (2549). **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อปท.ของเรา องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ). เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บพิธการพิมพ์ จำกัด.
- บัญญัติ พุ่มพันธ์. (2548). **อบต.ของเรา : ท้องถิ่นของเรา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์บพิธการพิมพ์ จำกัด.
- ปธาน สุวรรณมงคล. รศ.,ดร. (2543). **การปกครองท้องถิ่นไทย ในการบริบทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อักษร.
- ประกอบ กุลเกลี้ยง และคณะ. (2545). **การบริหารโดยองค์คณะบุคคล**. กรุงเทพมหานคร : ภาพพิมพ์.
- ประพันธ์ สุริหาร. (2549). **หลักและระบบบริหารการศึกษา**. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประมวล รุจนเสรี. (2542). **การบริหารการจัดการที่ดี good governance**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสาวิชาดินแดน.
- ประเวศ วสี. นายแพทย์. (2541). **แนวคิดและวาทกรรมว่าด้วยธรรมรัฐแห่งชาติ ในธรรมาภิบาลกับคอร์ปชั่นไทย**. กรุงเทพมหานคร : หมอชาวบ้าน.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด)**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- รสคนธ์ รัตน์เสริมพงศ์. ดร. (2549). **การบริหารท้องถิ่น**. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- สงศรี ชมภูวงศ์. (2547). **การวิจัย**. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สนธิ จรอนันต์. (2548). **ความเข้าใจเรื่องการปกครองท้องถิ่น (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท สุขุม และบุตร จำกัด.
- สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. (2544). **องค์การบริหารส่วนตำบลในอุดมคติ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คลังนาวิทยา.
- สุชา จันทร์เอม. (2542). **จิตวิทยาวัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุดจิต นิมิตรกุล. (2543). **กระทรวงมหาดไทยกับการบริหารจัดการที่ดีในการปกครองที่ดี Good Governance**. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์/
- สุโท เจริญสุข. (2543). **ความคิดเห็น**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2542). **เอกสารประกอบการบรรยายการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน**. ม.ป.ท.
- สำนักนายกรัฐมนตรี. (2542). **ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กองกลางสำนัก ก.พ.
- อนุชา สุนสวัสดิกุล และคนอื่นๆ. (2548). **บทสรุปสำหรับผู้บริหาร รูปแบบและวิธีการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ เอ.พี.กราฟิค ดีไซน์และการพิมพ์จำกัด.
- อรพินท์ สฟโชคชัย และคณะ. (2543). **แนวทางการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้สำหรับการบริหารงานส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- 2) วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานวิจัย**
- กาบแก้ว เปี่ยมมหลกุล. (2550). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักปลัดเทศบาลตำบลเมืองสรวง อำเภอเมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด**. สารนิพนธ์ศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย.
- กิตติยา สยามประโคน. (2552). **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทหน้าที่ตามหลักธรรมาภิบาลของนายกเทศมนตรีตำบลโนนสุวรรณ อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์**. ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จามรี พิลาสมบัติ. (2550). **ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล ในเขตอำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา**. รายงานการค้นคว้าศึกษาแบบอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ทิวา บุญดำเนิน. (2539). **ความคิดเห็นของสมาชิกสภาจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล และกรรมการสุขาภิบาลต่อปัญหา และอุปสรรคในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นันทพล พงศธรวิสุทธิ. (2548). **บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัด**

เชียงใหม่. รายงานการศึกษาค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

พิมพ์ลดา อีระมนต์ประณีต. (2552). **ความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลชุมเห็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์.** ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

ภูวดล จันทรร. (2539). **ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อการเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรโดยวิธีใช้เทปบันทึกเสียงผ่านหอกระจายข่าวในจังหวัดนครราชสีมา.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วีไล สมัญญา. (2553). **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์.** ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สวัสด์ นาสมฝัน. (2550). **ความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่มีต่อการปฏิบัติงานจำแนกลักษณะผู้ต้องขังเรือนจำกลางขอนแก่น.** สารนิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.

สุเทพ คุณกิติ. (2548). **หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น.** วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

เสกสรร วัฒนพงษ์. (2542). **ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการประสานงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวงกับเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธร ในเขตพื้นที่ทางหลวง หมายเลข 34 บางนา-บางปะกง.** วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

3) วารสาร

เกรียงไกร เจริญวงศ์ศักดิ์. “ธรรมรัฐภาคการเมือง : บทบาทภาคการเมือง.” รัฐสภาวารสาร 46, 2541. : 37.

4) เอกสารที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม. (2543). **การมีส่วนร่วมของประชาชน.** เอกสารประกอบการสัมมนาวันสิ่งแวดล้อมไทย ณ ห้องบอลรูม ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์, 4-6 ธันวาคม 2543. (อัดสำเนา).

จันทรานี สงวนนาม. (2546). **เอกสารประกอบการบรรยายหลักสูตรผู้บริหารสถานศึกษาระดับสูง.** ม.ป.ท.. (อัดสำเนา).

สมชัย วงษ์นายะ.รศ., ดร. และทวนทอง เขาวงกิตพิงศ์.รศ., ดร. (2551). **เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัย.** กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศูนย์การศึกษากำแพงเพชร. (อัดสำเนา).

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง. (2552). **บรรยายสรุป.** กำแพงเพชร : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองปลิง.